

3. Ревуцька Н.В. Формування бізнес-моделі підприємства (за матеріалами підприємств харчової промисловості України): Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.01 [Електронний ресурс] / Н.В. Ревуцька; Київ. нац. екон. ун-т. — К., 2005. — 20 с.

4. Afuah A, Tucci C. Internet Business Models and Strategies. Boston: McGraw Hill, 2003.

5. Chesbrough H., Rosenbloom R. The role of the business model in capturing value from innovation: evidence from Xerox Corporation's technology spin-off companies. *Industrial and Corporate Change* 2002;11(3): 529—555.

6. Morris, M., Schindehutte, M., Allen, J. The entrepreneur's business model: toward a unified perspective. *Journal of Business Research* 2005; 58

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman

Вольська С. П.,

старш. викп. кафедри
менеджменту банківської діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима
Гетьмана», Україна

Volska S. P.

Senior lecturer
Vadym Hetman Kyiv National
Economic University, Ukraine

КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ

Обґрунтовано доцільність проведення комплексної оцінки фінансової стійкості банків у динаміці. Проаналізовано фінансову стійкість українських банків на основі динамічного нормативу.

COMPREHENSIVE ASSESSMENT BANK FINANCIAL STABILITY

The expediency of a comprehensive assessment of financial stability of banks in the dynamics. Analyzed the financial stability of the Ukrainian banks based on dynamic normative.

Дослідження методичних аспектів оцінки фінансової стійкості банківських установ показали, що проблеми формування універсальної комплексної методики на даний час залишаються невирішеними як у вітчизняній, так і в зарубіжній науці, а застосовувані методичні прийоми ґрунтуються на використанні великої кількості як абсолютних, так і відносних показників, що перетворює в достатньо складну проблему формування інтегральної оцінки всієї сукупності розрахункових величин та значно ускладнює формування правильних висновків про діяльність банків.

У зв'язку з цим, виникає необхідність розробити методики, які б давали змогу узагальнювати вихідну інформацію й отримувати єдине значення — індекс, інтегральну оцінку. Зрозуміло, що якість

таких оцінок суттєво залежить від обраної методики узагальнення вихідної інформації. Існуючі рейтингові системи не передбачають дослідження та врахування взаємодії, взаємовпливу і динаміки окремих показників, у результаті чого діяльність банків розглядається лише з позиції їх фінансового положення, а не з позиції їх імовірної стійкості. Варто зауважити, що для користувачів методик рейтингового аналізу діяльності банків важливо мати уявлення не лише про поточне фінансове положення банку, а й про ймовірність збереження його стійкості в перспективі. Тому при розробці моделі оцінки фінансової стійкості банку має бути включений блок прогнозування його майбутнього фінансового стану.

Узагальнивши та систематизувавши наявні нині методики аналізу фінансового стану фінансово-кредитних установ, дійдемо висновку, що більшість із них є модифікаціями рейтингових систем оцінювання банків, адже майже всі вони зорієнтовані на множину банківських установ і на оцінювання шляхом порівняння (з найбільш ефективними, стійкими чи нестійкими установами). І хоча отримані в такий спосіб оцінки є корисними, вони не дають змоги оцінити діяльність одного конкретного банку в контексті досягнення поставленої ним стратегічної мети і прийняти відповідні управлінські рішення.

Нині пріоритетним напрямом наукових досліджень стає аналіз банківської діяльності з урахуванням динамічної компоненти. Тож у ході формування комплексної методики насамперед слід розглянути, вивчити і врахувати всі значимі групи коефіцієнтів, які дають змогу кількісно описувати й оцінювати діяльність банку не лише в статичі, а й у динаміці. Останнє є особливо важливою і складною проблемою. В економічній науці намітилося кілька підходів до її вирішення. Один із них, якому варто приділити особливу увагу, пов'язаний із побудовою динамічного нормативу. Теоретичні та методичні засади його формування розробили російські вчені Н.М. та Ю.А. Погостинські. Доцільність запропонованого ними застосування методів непараметричної статистики до аналізу фінансового стану підприємства за даними фінансової звітності [1] підтвердилася і у банківській практиці.

Саме ця методика дає змогу застосувати системний підхід до аналізу та описати у формалізованому вигляді не лише стан системи «банк», а й процес руху системного об'єкта в часі. Динамічна компонента знаходить своє вираження у ранжованому ряді впорядкованих за темпами зростання економічних показників з урахуванням їх взаємозв'язків та взаємовпливу. Це дає змогу сформувати динамічний норматив, за яким оцінюють властивості

об'єкта досліджень, які жодним окремим показником описати неможливо. Аналіз можливостей методики формування динамічного нормативу в ході аналізу господарської діяльності дає підстави для висновку, що саме цей підхід найбільшою мірою відповідає критеріям комплексної методики аналізу динамічної фінансової стійкості банку.

Модель комплексної оцінки фінансової стійкості банківської установи апробована на прикладі банків, що входять до першої групи за величиною активів (табл. 1).

Таблиця 1

ІНТЕГРАЛЬНА ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВ

Банк	Значення інтегральної оцінки фінансової стійкості банків (Z)		Абсолютне відхилення (ΔZ)
	2008	2009	
«Сведбанк»	0,211	0,421	0,21
«Форум»	0,105	0,474	0,369
«Кредитпромбанк»	0,263	0,526	0,263
«Брокбізнесбанк»	0,316	0,211	-0,105
«Приватбанк»	0,211	0,316	0,105
«Аваль»	0,211	0,526	0,315
«Укресімбанк»	0,053	0,368	0,315
«ОТП Банк»	0,158	0,368	0,21

Примітка. Розраховано за даними сайту НБУ www.bank.gov.ua

Аналізуючи інтегральний показник фінансової стійкості банків Z, можна дійти висновку, що у період з 2008 р. по 2009 р. помічено стійкі зміни у діяльності майже всіх представлених банків, що говорить про стабільність і «послідовність» їх розвитку.

Таким чином, методика комплексної оцінки фінансової стійкості банку на основі динамічного нормативу дозволяє найбільш об'єктивно оцінити фінансовий стан фінансових установ у динаміці і створити реальну інформативну базу для оцінки його конкурентоздатності.

Література

1. Погостинская Н.Н., Погостинский Ю.А. Системный анализ финансовой отчетности. — СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 1999. — 96 с.